SPSS & İstatistik Rehberleri | İleri | Yüksek lisans | Doktora

SPSS'te Normallik Testi — Shapiro-Wilk, Kolmogorov-Smirnov ve Görsel Kontrol

Verilerin normal dağılıp dağılmadığını test etme: SPSS adımları, histogramlar, çarpıklık-basıklık ve karar verme.

Zafer Hoca · Yayın: 04.04.2026 · 2 dk okuma

Neden Normallik Testi Yapılır?

Parametrik testlerin (t-test, ANOVA, Pearson korelasyon, regresyon) temel varsayımı normal dağılımdır. Bu varsayım karşılanmazsa non-parametrik alternatiflere geçilir. Her nicel analizden ÖNCE normallik kontrolü yapılmalı — hakem bunu mutlaka sorar.

Yöntem 1: İstatistiksel Testler

Shapiro-Wilk: n < 50 için en güçlü test. SPSS'te: Analyze → Descriptive Statistics → Explore → Plots → "Normality plots with tests" işaretle. p > .05 → normal dağılım varsayılır. p < .05 → normal dağılmıyor.

Kolmogorov-Smirnov: n > 50 için. Aynı SPSS menüsünde otomatik gelir. Yorum aynı: p > .05 → normal.

Dikkat: Büyük örneklemlerde (n > 200) bu testler çok hassastır — küçük sapmalar bile "anlamlı" çıkar. Bu durumda görsel yöntemlere ve çarpıklık/basıklık değerlerine ağırlık verin.

Yöntem 2: Çarpıklık ve Basıklık

SPSS: Analyze → Descriptive Statistics → Descriptives → Options → Kurtosis + Skewness işaretle.

Çarpıklık (Skewness): 0 = simetrik. Pozitif = sağa çarpık. Negatif = sola çarpık.

Basıklık (Kurtosis): 0 = normal sivrilik. Pozitif = sivri. Negatif = basık.

Kabul aralığı: ±1.5 (bazı kaynaklar ±2) arası normal kabul edilir. George ve Mallery (2019): ±2 arası kabul edilebilir.

Yöntem 3: Görsel Kontrol

Histogram: Çan eğrisine benziyorsa normal. Analyze → Descriptive Statistics → Explore → Plots → Histogram.

Q-Q Plot (Normal Probability Plot): Noktalar çizgiye yakınsa normal. Aynı menüde "Normality plots" ile gelir.

Box Plot: Simetrikse ve aşırı uç değer yoksa normal. Uç değerler daire (○) ve yıldız (*) ile gösterilir.

Karar Verme Stratejisi

Küçük örneklem (n < 50): Shapiro-Wilk sonucu belirleyici.

Orta örneklem (50-200): Shapiro-Wilk + çarpıklık/basıklık + histogram birlikte değerlendirin.

Büyük örneklem (n > 200): Çarpıklık/basıklık ±2 arası + histogram yeterli. Merkezi Limit Teoremine göre n > 30 ise parametrik testler genellikle sağlamdır.

APA Raporlama

"Verilerin normal dağılımı Shapiro-Wilk testi, çarpıklık-basıklık değerleri ve Q-Q plot ile incelenmiştir. Shapiro-Wilk testi sonucunda motivasyon puanlarının normal dağıldığı belirlenmiştir (W = .98, p = .12). Çarpıklık (.34) ve basıklık (-.21) değerleri ±1.5 aralığındadır."

Etiketler: #Strateji #Tez

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza